

①

Rummet $\mathbb{R}^n$, $n \geq 1$

$$\vec{v} = \begin{pmatrix} b_1 \\ b_2 \\ \vdots \\ b_n \end{pmatrix}, \quad -\vec{v} = \begin{pmatrix} -b_1 \\ -b_2 \\ \vdots \\ -b_n \end{pmatrix}, \quad \vec{0} = \begin{pmatrix} 0 \\ 0 \\ \vdots \\ 0 \end{pmatrix}$$

Addition: $\vec{u} + \vec{v} = \begin{pmatrix} x_1 \\ x_2 \\ \vdots \\ x_n \end{pmatrix} + \begin{pmatrix} y_1 \\ y_2 \\ \vdots \\ y_n \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} x_1 + y_1 \\ x_2 + y_2 \\ \vdots \\ x_n + y_n \end{pmatrix}$

Multiplikation med en konstant: $\lambda \cdot \vec{u} = \lambda \begin{pmatrix} x_1 \\ x_2 \\ \vdots \\ x_n \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} \lambda x_1 \\ \lambda x_2 \\ \vdots \\ \lambda x_n \end{pmatrix}$

Skalarprodukt:

$$\vec{u} \cdot \vec{v} = \begin{pmatrix} x_1 \\ x_2 \\ \vdots \\ x_n \end{pmatrix} \cdot \begin{pmatrix} y_1 \\ y_2 \\ \vdots \\ y_n \end{pmatrix} = x_1 y_1 + \dots + x_n y_n$$

$$\Rightarrow |\vec{u}| = \sqrt{\vec{u} \cdot \vec{u}}$$

Obs Man kan införa en vinkel φ

mellan $\vec{u}$ o $\vec{v}$:

$$\cos \varphi = \frac{\vec{u} \cdot \vec{v}}{|\vec{u}| \cdot |\vec{v}|}$$

Ex 1. $\vec{u} = (2, 3, 1, -1), \vec{v} = (1, -2, 0, 5)$

Finna vinkel mellan $\vec{u}$ o $\vec{v}$.

Lsg. $|\vec{u}| = \sqrt{\vec{u} \cdot \vec{u}} = \sqrt{2^2 + 3^2 + 1^2 + (-1)^2} = \sqrt{15}$

$|\vec{v}| = \sqrt{\vec{v} \cdot \vec{v}} = \sqrt{1^2 + (-2)^2 + 0^2 + 5^2} = \sqrt{30}$

$\vec{u} \cdot \vec{v} = \frac{2 \cdot 1}{2} + \frac{3 \cdot (-2)}{-6} + \frac{1 \cdot 0}{0} + \frac{(-1) \cdot 5}{-5} = -9$

$\Rightarrow \cos \varphi = \frac{-9}{\sqrt{15} \cdot \sqrt{30}} = \frac{-9}{\sqrt{3 \cdot 5} \sqrt{2 \cdot 3 \cdot 5}} = \frac{-9}{3 \cdot 5 \cdot \sqrt{2}} = -\frac{9}{15\sqrt{2}}$

Punkter i R^n :

$P \begin{pmatrix} x_1 \\ \vdots \\ x_n \end{pmatrix}$

Avståndet mellan A o B är $|\overline{AB}|$

EX 2 Finna avståndet mellan $A(2, 3, 4, 0, 1)$

$B(-1, 2, 3, 4, 1)$

Lsg. $\overline{AB} = B - A = (3, 1, 1, -4, 0)$

avståndet = $|\overline{AB}| = \sqrt{\frac{3^2}{9} + \frac{1^2}{1} + \frac{1^2}{1} + \frac{(-4)^2}{16} + \frac{0^2}{0}} = \sqrt{27} = 3\sqrt{3}$

Allmänna vektorrum:

V , "+", "·" är ett vektorrum om

f. a. gäller för alla $\bar{u}, \bar{v}, \bar{w} \in K, p \in \mathbb{R}$.

- (1) $\bar{u} + \bar{v} = \bar{v} + \bar{u}$ (2) $\bar{u} + (\bar{v} + \bar{w}) = (\bar{u} + \bar{v}) + \bar{w}$
- (3) $\exists \bar{0}$ s.a. $\bar{u} + \bar{0} = \bar{0} + \bar{u} = \bar{u}$ (bara en!?)
- (4) $\forall \bar{u} \exists -\bar{u}$ s.a. $\bar{u} + (-\bar{u}) = (-\bar{u}) + \bar{u} = \bar{0}$ (bara en!?)
- (5) $k \cdot (\bar{u} + \bar{v}) = k \cdot \bar{u} + k \cdot \bar{v}$ 6) $(k+p) \cdot \bar{u} = k \cdot \bar{u} + p \cdot \bar{u}$
- (7) $k \cdot (p \cdot \bar{u}) = (kp) \cdot \bar{u}$ 8) $1 \cdot \bar{u} = \bar{u}$

EX 3. Låt $V = \{f: f \text{ är kontinuerlig på } [0,1]\}$

"+" $(f+g)(x) = f(x) + g(x) \quad \forall x$; "·" $(\lambda \cdot f)(x) = \lambda \cdot f(x) \quad \forall x$

Visa att V är ett vektorrum.

Def: En skalärprodukt på ett vektorrum V

$\bar{u} \cdot \bar{v} \in \mathbb{R}$:

- (1) $\bar{u} \cdot \bar{v} = \bar{v} \cdot \bar{u}$ (2) $\bar{u} \cdot (\bar{v} + \bar{w}) = \bar{u} \cdot \bar{v} + \bar{u} \cdot \bar{w}$
- (3) $\lambda(\bar{u} \cdot \bar{v}) = (\lambda \bar{u}) \cdot \bar{v}$ (4) $\bar{u} \cdot \bar{u} \geq 0$ 0
- $\bar{u} \cdot \bar{u} = 0 \Leftrightarrow \bar{u} = \bar{0}$.

Ex 4. Vektorrum från Ex 3.

(4)

$$\text{Intr } (f, g) = 5 \cdot \int_0^1 f(x) \cdot g(x) dx$$

Finns $\|f\|$ där $f(x) = x^2 + x, x \in [0, 1]$

Lsg. $\|f\| = \sqrt{f \cdot f}$

$$f \cdot f = 5 \int_0^1 (x^2 + x)^2 dx = 5 \int_0^1 (x^4 + 2x^3 + x^2) dx =$$

$$= 5 \left(\frac{x^5}{5} + 2 \cdot \frac{x^4}{4} + \frac{x^3}{3} \right) \Big|_0^1 = 5 \cdot \left(\frac{1}{5} + \frac{1}{2} + \frac{1}{3} \right)$$

$$= 1 + 2.5 + \frac{5}{3} = \frac{7}{2} + \frac{5}{3} = \frac{31}{6} \Rightarrow \|f\| = \sqrt{\frac{31}{6}}$$